

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Národní orgán pro koordinaci

Mid-term evaluace realizace strategií CLLD

Často kladené dotazy (FAQ)

Verze: 2.0

Datum: duben 2019

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Obsah

Otázky k metodice.....	6
1. Jaké metody (mimo jednání FG) jsou doporučovány pro identifikaci nových problémů a potřeb v území? Jakým způsobem to řešíte vy na úrovni ŘO? Mohli bychom Vás požádat o příklady dobré praxe?	6
2. Máme v podkladových tabulkách ponechat alokace platné k 31.12.2018? Anebo máme zohlednit navýšení alokace OPZ (ŽoZ byla podána v prosinci 2018, prozatím nebyla schválena), popř. snížení alokace IROPu (ŽoZ bude podána v měsíci únoru 2019)?.....	6
3. V souvislosti se změnami alokací dojde i ke změnám cílových hodnot některých indikátorů OPZ a IROP v SCLLD (změna indikátorů je řešena vždy současně s navýšením/ponížením alokace). Jaké cílové hodnoty indikátorů SCLLD u Tabulky č. 11 Návrh úpravy tabulky g) pro účely mid-term evaluace máme použít? Máme ponechat cílové hodnoty platné k 31.12.2018? Anebo máme zohlednit navýšení alokace OPZ (tj. navýšení cílových hodnot některých indikátorů OPZ), popř. snížení alokace IROPu (tj. snížení cílových hodnot některých indikátorů IROP)?.....	6
4. Dotaz k evaluační zprávě oblast B Tabulka 9 – Vzor tabulky pro zpracování jednoduché intervenční logiky opatření/fichí programových rámců schválené SCLLD. Tato tabulka má vycházet z Analýzy problémů a potřeb a SWOT ze schválené strategie. Tzn. do této tabulky v evaluační zprávě přepíšeme vše, co je nastaveno v SCLLD a z toho následně vycházíme při focus group? Nebo má tato tabulka obsahovat již aktualizované problémy a SWOT?	7
5. V metodice k midterm evaluaci (dokument Zadání str. 21) je uvedeno "Zpracování případových studií v počtu nejméně dvou projektů (ve stavu PP36 a vyšším ke dni 31. 12. 2018) v každém Programovém rámci". Jak ale postupovat u projektů PRV, kdy projekty mají v portálu Farmáře uvedeny stavy - "K výběru projektů", "Dohoda podepsána"? Máme případové studie řešit pouze u projektů, které mají podanou žádost o platbu? Anebo pouze podepsanou dohodu k 31.12.2018? Anebo podepsanou dohodu a zároveň se nacházejí dle termínu zahájení a ukončení fyzické realizace uvedených přímo v jejich žádosti o dotaci ve fyzické realizaci? 7	
6. Pokud máme ponechat údaje platné k datu 31.12.2018 v projektu SCLLD (tj. alokace i cílové hodnoty mít v MIDTERM EVALUACI dle stavu v MS2014+ k 31.12.2018), máme potom v samotné evaluaci zmiňovat popř. dát doporučení k dalším úpravám programových rámců SCLLD v návaznosti na změnu eura či zvýšeným potřebám a volným kapacitám v území, tj. popisovat že v roce 2019 dojde ke změnám alokací a cílových hodnot některých indikátorů SCLLD?	8
7. Je návrh otázek pro zpracování případové studie povinný, nebo může tazatel dle specifik hodnoceného projektu otázky měnit, vypustit, přidat své?	8
8. Všechny otázky evaluace začínají spojením „Do jaké míry“? Co je myšleno tou mírou? Je třeba ji nějak stanovovat? Lze tuto formulaci ze všech otázek jakoby „vypustit“ a zeptat se normálně?	8
9. Je potřeba tabulku jednoduché intervenční logiky potřeba vyplnit za všechna opatření Programových rámců nebo pouze za opatření Programových rámců, v nichž již došlo k nějakému čerpání? (šablona uvádí – str. 24 Při hodnocení této oblasti se MAS zaměřuje na Programové rámce, případně cíle a opatření mimo programové rámce, k jejichž dosažení byly v území provedeny jakékoliv aktivity).....	9
10. V případě varianty že je potřeba tabulku jednoduché intervenční logiky vyplnit za všechna opatření Programových rámců, v nichž již došlo k nějakému čerpání, vychází se opět z toho, že musí nastat stav PP36 a vyšším ke dni 31. 12. 2018?	9
11. V případě varianty že tabulku jednoduché intervenční logiky je potřeba vyplnit za všechna opatření Programových rámců, jak postupujete u OPŽP, kde jsou v důsledku nedokonalosti systému MS2014+ ve strategii uvedeny k jednomu opatření 2 specifické cíle?.....	9
12. Tabulka 9 se vyplňuje tedy povinně za všechna opatření Programových rámců, bez ohledu na to, zda již byla vyhlášena výzva? Platí stav projektů PP36 u studií proveditelnosti, protože my máme první vyhlášené	

výzvy v OPZ z března 2018 a všechny projekty teprve připravují právní akty (IROP jsme vyhlašovali ještě později), takže by se nás týkalo jen PRV.	9
13. Můžeme zorganizovat focus groups už v roce 2018, protože nám v tu dobu už v podstatě nepoběží žádné výzvy, které by evaluaci výrazně ovlivňovaly?	9
14. Musíme realizovat fokusní skupinu (focus group)?	10
15. Je možné považovat zaslané podklady k evaluaci (Zadání + přílohy) za finální nebo se přepokládá vydání revize těchto dokumentů? Některé části evaluace bychom rádi začali připravovat již nyní.	10
16. Je skutečně jisté, že volitelné (dobrovolné, nepovinné) evaluační podotázky se nezmění v průběhu času na povinné?	10
17. Do jaké míry je možné, aby evaluaci dle metodiky dělali zaměstnanci MAS, když sice mají přehled, ale nemají odstup a hodnotí sami sebe. Není náhodou principiální požadavek externího hodnocení kontrolními orgány MAS, které jsou k tomu určeny? A nejlépe za podpory kanceláře, ale také s externí podporou a vedením? Aby nemuseli hodnocení zaměstnanci být oporou hodnotícím lidem z monitorovacího nebo kontrolního orgánu MAS?	10
18. Vychází ze Zadání mid-term evaluace nutnost zapojit do evaluace externisty?	11
19. V případě evaluace externí firmou, se v Zadání uvádí, že se jedná o uznatelný náklad. Prosím o specifikaci, pod kterou položkou může MAS tento výdaj nárokovat. Ve Specifických pravidlech není zmínka o proplacení prací na evaluaci, pouze se zmiňuje příprava a tvorba strategie (studie).	11
20. Co se bude v rámci evaluace kontrolovat? Bylo by možné zveřejnit kontrolní listy?	11
21. Intervenční logika, tabulky, případové studie, příp. zápisy z rozhovorů s příjemci, které mají MAS zpracovat v rámci evaluace, budou jako příloha evaluační zprávy?	11
22. Platí, že Zpracované případové studie se k evaluační zprávě nedokládají?	12
23. Je zápis z jednání focus group povinnou přílohou evaluační zprávy?	12
24. Má MAS povinnost pořídit zvukový záznam z jednání focus group?	12
25. Co se myslí syntézou poznatků (strana 21 přílohy 1)?	12
26. Individuální rozhovor a případová studie: je myšleno jako jedna nebo dvě rozdílné věci (polostrukturované hloubkové individuální rozhovory a zpracování případové studie), tj. je nutno zpracovat rozhovory zvlášť (rozhovor je základem pro případovou studii) a pak případové studie nebo zpracovat případové studie pomocí rozhovorů?	12
27. V případě, že v některém z programových rámců MAS zatím nemá žádnou žádost (ať již výzvu vyhlásila či nikoliv), musí v tomto programovém rámci zpracovat případovou studii?	12
28. U případové studie se také operuje s termínem stav projektů PP36 a vyšším ke dni 31. 12. 2018, jak je to pro PRV?	12
29. Je opravdu nezbytně nutné dělat mid-term evaluaci takto složitě? Pokud se domnívám správně, tak Místním akčním skupinám Evropská unie nikde nepřikazuje psát takovéto elaboráty.	13
30. Každého půl roku vyplňují MAS Zprávu o plnění ISg, kde vše podrobně popisují. Pokud MMR-ORP potřebuje závěry MAS, nemůže je "vyzobat" z těchto zpráv?	13
31. Nemá evaluace tohoto rozsahu význam spíše až při ukončení realizací strategií v návaznosti na tvorbu nových strategií?	13
32. Jaké záležitosti jsou s procesy evaluace CLLD v kolizi a jaké termíny je třeba si pohlídat? Lze zpracovat nějaký doporučený harmonogram činností MAS v následujícím období, v souvislosti s evaluací, abychom mohli pracovat co nejefektivněji?	14

33.	Jak budou výstupy z evaluace CLLD využívány řídicími orgány?	14
34.	Do jaké míry budou moci být výstupy z evaluace využívány při střednědobé změně SCLLD?	14
35.	Je možné stanovit souhrn základních bodů, na co se při evaluaci zaměřit nejvíce?	14
36.	Jaký je souhrn základních myšlenek, z jakých pravidla pro evaluaci vzešla?	14
37.	Kdo schvaluje evaluační zprávu na MAS?	15
38.	V dokumentu Zadání je na str. 4 uvedeno: „Zadání stanovuje minimální požadavky na zpracování mid-term evaluací realizace SCLLD na úrovni MAS. Součástí (přílohou č. 1) Zadání je závazná šablona pro vypracování Evaluační zprávy. MAS jsou povinny provést mid-term evaluaci realizace své SCLLD v rozsahu a způsobem stanoveným tímto Zadáním. Případné odchýlení provedení evaluace od Zadání musí být (pokud se nejedná o změnu ve smyslu rozšíření příslušných šetření oproti rozsahu stanoveném Zadáním...)“ V případě Interních postupů pro IROP znamená slovní spojení „minimální požadavky“ rovněž maximální. Jakékoliv rozšíření pro větší přehlednost či komfort uživatelů bylo vráceno k opravě s pokynem „vymazat, toto minimální požadavky neukládají“. Máme počítat s obdobnou praxí a raději se striktně držet uvedeného minima a vzoru, abychom se vyhnuli zbytečným výtkám a šetřili tak svůj čas?	15
39.	Jsme rádi, že je stanoveno toto: „Realizace výsledných manažerských doporučení není pro MAS závazná (MMR–ORP ji nebude žádným způsobem vymáhat), v zájmu optimalizace implementace SCLLD a maximalizace pozitivních dopadů SCLLD na území MAS se však důrazně doporučuje.“ Je však tento postup skutečně hospodárný, není-li praktický dopad celé evaluace zaručen?	15
40.	Předpokládáme, že celá řada MAS by nakonec ráda opatření realizovala. S realizací doporučení souvisí další administrativní a personální náklady. Počítá se s tím, že by MAS, které by dobrovolně manažerská doporučení realizovaly, mohly být nějakým způsobem finančně (dotačně) podpořeny?	15
41.	Jsou stanoveny termíny pro předložení evaluačních zpráv a rovněž termíny k jejich schválení či přepracování. Ze zkušeností je zřejmé, že termíny ze strany ŘO jsou překračovány v řádu ne dní či týdnů, ale měsíců. Je vhodné opět stanovovat termíny, u nichž je vysoká pravděpodobnost, že nebudou naplňovány, a vytvářet tak zbytečně atmosféru napětí, zklamání a nenaplněných očekávání? Nebylo by lepší uvést termíny delší, ale přitom reálnější?	16
42.	Jedna z tabulek v šabloně evaluační zprávy je pouze metodického charakteru, tj. po zpracování evaluační zprávy bude smazána. Mají být následující tabulky přečíslovány?	16
Dotazy k síti metodických pracovníků		17
43.	Jak rozsáhlá tato síť bude?	17
44.	Budou možné i osobní konzultace?	17
45.	Jak bude zaručena jednotnost odpovědí?	17
46.	Co si máme představit pod „základní metodickou podporou“? Budou stanoveny alespoň nějaké rámce, aby bylo možné odhadnout, kdy dotazem na metodického pracovníka budeme jen ztrácet čas?	17
Dotazy k oblastem a (pod)otázkám		18
47.	Jakým způsobem doporučujete zjistit odpovědi na evaluační otázku zaměřenou na opatření, která nejsou řešena prostřednictvím programových rámců (samostatnou FG, dotazníkem, ...)?	18
48.	Z jakého důvodu je evaluační otázka v oblasti C č. 8 zaměřena pouze na Program rozvoje venkova?	18
49.	Během hodnocení v Oblasti A – interních procesů a postupů implementace SCLLD, MAS zjišťují pozitiva/negativa/ ohrožení/ rizika, které „nezapadají“ do kolonek sebeevaluační tabulky. Kam by MAS mohla tyto skutečnosti popsat?	18
50.	Prosím o vysvětlení významu otázky B.2.2 - nejlépe na konkrétním příkladu	18

51.	Co je myšleno pojmem "místní akce" v otázce č. 8 v oblasti C?	18
52.	Jaký je rozdíl mezi EO B3 a B4?	18
53.	Oblast A - Vyhlášení výzev a příjem žádostí - co se myslí kolonkou ŠKOLENÍ (školení k systému MS2014+ nebo školení jako semináře k výzvám ze strany ŘO?)	19
54.	Otázka C.1 - Tabulka "Pokrok v implementaci (realizaci) SCLLD – přehled výzev dle stavu" neobsahuje úplný výčet – něco se může překrývat (některé výzvy mají právní akt, ale někteří příjemci už zároveň podali ŽoP), naopak některé tam nebudou vůbec (mezifáze mezi ZoZ a vydáním právního aktu) a budou celkově vycházet jiná čísla, než v tabulce celkového přehledu výzev, která je pod touto tabulkou, je to v pořádku? .	19
55.	Otázka C.1 - Tabulka "Pokrok v implementaci (realizaci) SCLLD – přehled výzev dle stavu": uvádí se do tabulky také výzvy, ve kterých MAS nepřijala žádnou žádost o dotaci?	19
56.	Jak se budou v C.2 vykazovat výsledkové indikátory, které nejsou součástí Žádosti o podporu žadatelů (IROP)?	19
57.	V C.2-finance: bude se skutečně vykazovat pouze jedna hodnota, tj. skutečné proplacené náklady (u PRV schválené?), nikoliv rozpad do jednotlivých zdrojů financování, tj. podíl Unie, Národní soukromé zdroje apod.?	19
58.	Oblast A - sebeevaluační tabulka - poslední sloupec "Opatření" – nemělo by zde být spíše „návrh Opatření pro ŘO ze strany MAS“?	20
59.	V šabloně evaluační zprávy je evaluační otázka C.7, která je nepovinná. Když jí MAS odstraní, může EO C.8 přejmenovat na C.7, aby to nevypadalo, že ve zprávě něco chybí, nebo je třeba dodržet číslování otázek? 20	
	Ostatní otázky a odpovědi	20
60.	V podkladech pro MAS nejsou vůbec loga (ani IROP) – máme/můžeme je doplnit?	20
61.	V šabloně k případovým studiím je uvedeno, že máme vyplnit č. výzvy. Tím se myslí pořadí výzvy MAS (např. 1., 5. 10.), nebo č. výzvy ze systému MS2014+?	20
62.	Jaké datum má být uvedeno jako datum zpracování na úvodní straně?	20
	Seznam zkratk	21

Otázky a odpovědi doplněné v rámci verze 2 jsou vyznačeny modrým písmem.

*Pozn.: Dotazy, na které odpovídá tento dokument, byly položeny místními akčními skupinami. Převážná část dotazů je ponechána v původním znění. **Doplnění informací si vyžádalo přečíslování otázek a odpovědí z 1. verze (prosinec 2018).***

Otázky k metodice

- 1. Jaké metody (mimo jednání FG) jsou doporučovány pro identifikaci nových problémů a potřeb v území? Jakým způsobem to řešíte vy na úrovni ŘO? Mohli bychom Vás požádat o příklady dobré praxe?**

Předesílám, že MMR–ORP, které je zpracovatelem Zadání, není totožné s ŘO.

Nicméně zdrojem informací pro analýzu problémů, příp. rozvojových potřeb území může být např. reprezentativní (pozor, reprezentativnost šetření je stěžejní, jinak můžete dojít k velmi zkresleným závěrům) dotazníkové šetření, individuální rozhovory, skupinové rozhovory (FG), expertní dotazování (např. metoda Delphi), pozorování, obsahová analýza, sekundární statistická data apod. Každá z metod má své výhody i nevýhody. Co se týče MAS, musíte především zhodnotit své personální a finanční kapacity. Nepředpokládáme, že byste měli dostatek financí, příp. vlastních odborných a personálních kapacit na realizaci reprezentativního dotazníkového šetření, jehož výsledky by měly dostatečnou statistickou významnost. Z Vašeho pohledu je proto pravděpodobně nejvhodnější metodou právě skupinová diskuse, proto jsme ji zařadili do našich metodických materiálů (v Zadání jde o metodu Focus Group). Při nastavování rozvojové strategie je kromě problémů a potřeb vhodné zhodnotit i absorpční kapacitu území. Tam, kde není dostatečná, případně vůbec neexistuje, nemá smysl definovat příslušná opatření, nebo je třeba vyvíjet intenzivní aktivitu pro vytvoření/zvýšení kapacity (v případě MAS prostřednictvím tzv. animační činnosti).

- 2. Máme v podkladových tabulkách ponechat alokace platné k 31. 12. 2018? Anebo máme zohlednit navýšení alokace OPZ (ŽoZ byla podána v prosinci 2018, prozatím nebyla schválena), popř. snížení alokace IROPu (ŽoZ bude podána v měsíci únoru 2019)?**

Pracujte prosím s hodnotami k 31. 12. 2018. Ale při slovním hodnocení samozřejmě okomentujte i očekávanou změnu v důsledku kurzového rozdílu a provedené změny u OPZ.

- 3. V souvislosti se změnami alokací dojde i ke změnám cílových hodnot některých indikátorů OPZ a IROP v SCLLD (změna indikátorů je řešena vždy současně s navýšením/snížením alokace). Jaké cílové hodnoty indikátorů SCLLD u Tabulky č. 11 Návrh úpravy tabulky g) pro účely mid-term evaluace máme použít? Máme ponechat cílové hodnoty platné k 31.12.2018? Anebo máme zohlednit navýšení alokace OPZ (tj. navýšení cílových hodnot některých indikátorů OPZ), popř. snížení alokace IROPu (tj. snížení cílových hodnot některých indikátorů IROP)?**

I v tomto případě prosím vycházejte při hodnocení z údajů platných k 31. 12. 2018 – respektive z údajů. Pokud ale víte, že budete provádět změny, které uvádíte, samozřejmě je v evaluaci popište a uveďte důvody, proč k těmto změnám budete přistupovat. Smyslem evaluace je právě zachycení a pochopení takovýchto situací. Tyto poznatky mohou posloužit v budoucnu. Taktéž se prosím neobávejte, že by na tyto změny měly nějaký negativní vliv na Vaši SCLLD. Evaluace má odhalit realitu a porovnat ji s plánem (který jste zpracovali při přípravě SCLLD). A změny jsou zcela přirozené. Účelem evaluace je tyto změny vnímat a pochopit a pokud je to třeba, navrhnout způsoby, jak předejít takovým následným problémům v realizaci Vaší strategie.

Taktéž si dovoluji upozornit, že byla vydána upravená Šablona evaluační zprávy, ve které se uvádí, že zpracování tabulek 11 a 12 není pro MAS povinné. Stačí, když využijete podkladové informace, které máte k dispozici pro zpracování Zprávy o plnění ISg.

- 4. Dotaz k evaluační zprávě oblast B Tabulka 9 – Vzor tabulky pro zpracování jednoduché intervenční logiky opatření/fichí programových rámců schválené SCLLD. Tato tabulka má vycházet z Analýzy problémů a potřeb a SWOT ze schválené strategie. Tzn., do této tabulky v evaluační zprávě přepíšeme vše, co je nastaveno v SCLLD a z toho následně vycházíme při focus group? Nebo má tato tabulka obsahovat již aktualizované problémy a SWOT?**

Pro vytvoření tabulky prosím použijte informace ze schválené SCLLD. V první části jde o to zhodnotit, zda závěry SWOT, příp. APP, na které navazují Opatření/Fiche Programových rámců, stále platí. Proto je třeba vědět, jaké závěry ze SWOT a APP to jsou.

Při sestavení intervenční logiky prosím vycházejte a priori z údajů v Opatření/Fichi, kde má řada MAS uvedeno, na jaké závěry SWOT či APP Opatření navazuje. U Fichí toto uvedeno nebývá, ale v APP by měla být uvedena vazba problémů/potřeb na ESI fondy, tj. dá se odvodit z APP. Pokud nejsou jednoznačná východiska, není nutné vyplňovat všechny sloupce tabulky intervenční logiky.

- 5. V metodice k mid-term evaluaci (dokument Zadání str. 21) je uvedeno "Zpracování případových studií v počtu nejméně dvou projektů (ve stavu PP36 a vyšším ke dni 31. 12. 2018) v každém Programovém rámci". Jak ale postupovat u projektů PRV, kdy projekty mají v portálu Farmáře uvedeny stavy - "K výběru projektů", "Dohoda podepsána"? Máme případové studie řešit pouze u projektů, které mají podanou žádost o platbu? Anebo pouze podepsanou dohodu k 31. 12. 2018? Anebo podepsanou dohodu a zároveň se nacházejí dle termínu zahájení a ukončení fyzické realizace uvedených přímo v jejich žádosti o dotaci ve fyzické realizaci?**

Případové studie zpracujte, prosím, pro projekty, které jsou minimálně ve stavu "Dohoda podepsána" ke dni 31. 12. 2018. Pro výběr projektů k hodnocení ve všech případech platí, že je třeba, aby šlo o projekty, u kterých existuje předpoklad, že již je co hodnotit – tj. již byla realizována nějaká aktivita pro cílovou skupinu (např. tábor, poskytnuta sociální služba apod.) nebo něco pořízeno a použito. To je, řekněme, hlavní kritérium pro výběr vhodných projektů k hodnocení.

6. Pokud máme ponechat údaje platné k datu 31.12.2018 v projektu SCLLD (tj. alokace i cílové hodnoty mít v MIDTERM EVALUACI dle stavu v MS2014+ k 31. 12. 2018), máme potom v samotné evaluaci zmiňovat popř. dát doporučení k dalším úpravám programových rámců SCLLD v návaznosti na změnu eura či zvýšeným potřebám a volným kapacitám v území, tj. popisovat že v roce 2019 dojde ke změnám alokací a cílových hodnot některých indikátorů SCLLD?

Jde o to, že např. u IROPu od prosince, kdy byly MAS informovány ŘO IROP o snížení alokací, víme, že doposud nenaplněné indikátory SCLLD nenaplníme vůbec a budeme měnit cílové hodnoty v návaznosti na fakt, že už nebudeme do konce programového období vyhlašovat žádnou výzvu, neboť přepočtem jsme se dostali do stavu, že máme přezávazkováno. Tj. v mid-term evaluaci přeci nemůžeme popisovat, že indikátory IROPu zkusíme naplnit plánovanými výzvami v roce 2019, když oficiálně víme, že už nevyhlásíme nic.

U OPZ je situace trochu jiná, tam by se dalo do mid-term evaluace napsat, že je nadměrný zájem ze strany žadatelů a zvýšené potřeby s ohledem na plnou zaměstnanost apod., a doporučení do budoucna, že v případě, že bychom měli dostatek prostředků, tak že by se vyhlásily další výzvy.

Ano, prosím. Tyto skutečnosti berte v potaz. Datum 31. 12. 2018 je klíčové pro to, aby všechny MAS hodnotily kvantitativní údaje ke stejnému rozhodnému datu. Jinak ale při evaluaci samozřejmě využijte, zapracujte, komentujte veškeré další informace, které máte k dispozici. V evaluaci prosím popište a vyhodnoťte realitu oproti plánu v zásadě obdobně, jako s ní pracujete v rámci tohoto dotazu. Uvažujte, prosím, proč se realita liší? Dá se s tím při příštím plánování nějak pracovat? Je to pro MAS dobře nebo špatně, že je realita jiná než MAS odhadovala (plánovala)? apod.

7. **Je návrh otázek pro zpracování případové studie povinný, nebo může tazatel dle specifík hodnoceného projektu otázky měnit, vypustit, přidat své?**

Ne. Otázky pro rozhovor nejsou pro MAS povinné. MAS může návrh otázek využít zcela, jen částečně nebo vůbec. MAS musí hlavně dosáhnout daného účelu dotazování – tj. zjistit potřebné informace pro vypracování případových studií (které slouží pro zodpovězení evaluačních (pod)otázek). Nicméně upozorňuji, že platí povinnost pořídit z rozhovoru s příjemcem zápis (písemný / zvukový), který si může MMR-ORP při kontrole Evaluační zprávy vyžádat.

8. **Všechny otázky evaluace začínají spojením „Do jaké míry“? Co je myšleno tou mírou? Je třeba ji nějak stanovovat? Lze tuto formulaci ze všech otázek jakoby „vypustit“ a zeptat se normálně?**

Použití slovního spojení "do jaké míry" má v evaluačních otázkách své opodstatnění. Spojení "do jaké míry" by mělo být chápáno ve významu "jak moc". Demonstruji na příkladu evaluační otázky: B.1.1 Do jaké míry došlo v území MAS ke změnám ve slabých a silných stránkách (SWOT), potřebách a problémech (APP) aktérů, která jsou východisky pro Programové rámce?

Pokud bychom si odmysleli část otázky "do jaké míry", tak by otázka zněla: "Došlo v území MAS ke změnám ve slabých a silných stránkách (SWOT), potřebách a problémech (APP) aktérů, která jsou východisky pro Programové rámce?", a v tom případě by odpověď byla jednoduše ANO nebo NE. Což je jako odpověď na evaluační otázku nedostačující.

Naopak v případě, že místo "do jaké míry" doplníme "Jak moc došlo v území MAS ke změnám ve slabých a silných stránkách (SWOT), potřebách a problémech (APP) aktérů, která jsou

východisky pro Programové rámce?", tak je jasné, že je třeba s odpovědí pracovat kvalitativně - kolik, jak se změnilo, jaký to mělo vliv. A otázku nelze zodpovědět jen ANO/NE. Co je "velká" či "malá míra" je pak na zvážení zpracovatele evaluace. Lze si ale udělat jakousi pomyslnou škálu (např. do 20 % spíše nevýznamná míra, 20 - 40 % spíše významná míra, 40 - 60 % významná míra/příspěvek/vliv atd.).

- 9. Je potřeba tabulku jednoduché intervenční logiky potřeba vyplnit za všechna opatření Programových rámců nebo pouze za opatření Programových rámců, v nichž již došlo k nějakému čerpání? (šablona uvádí – str. 24 Při hodnocení této oblasti se MAS zaměřuje na Programové rámce, případně cíle a opatření mimo programové rámce, k jejichž dosažení byly v území provedeny jakékoliv aktivity)**

Intervenční logiku je třeba zpracovat za všechna opatření/fiche Programových rámců, bez ohledu na to, zda v nich jsou nebo nejsou realizovány projekty (viz poznámka pod čarou č. 26 na str. 25). Důvodem je skutečnost, že v Oblasti B. MAS posuzuje kompletní nastavení "směrování dotační podpory", tj., musí brát v úvahu Programové rámce jako celek tak, aby mohla navrhnout případné úpravy v Programových rámcích (např. proto, že je třeba přidat nové opatření XY namísto opatření ZZ, ve kterém např. nejsou žadatelé).

- 10. V případě varianty, že je potřeba tabulku jednoduché intervenční logiky vyplnit za všechna opatření Programových rámců, v nichž již došlo k nějakému čerpání, vychází se opět z toho, že musí nastat stav PP36 a vyšším ke dni 31. 12. 2018?**

Ne. Tabulka intervenční logiky se vyplňuje za všechna opatření Programových rámců, bez ohledu na stav čerpání. Stav čerpání je relevantní v Oblasti C. Tam se pracuje s informací, které projekty jsou již realizovány, aby bylo možné posoudit jejich výstupy, výsledky.

- 11. V případě varianty, že tabulku jednoduché intervenční logiky je potřeba vyplnit za všechna opatření Programových rámců, jak postupujete u OPŽP, kde jsou v důsledku nedokonalosti systému MS2014+ ve strategii uvedeny k jednomu opatření 2 specifické cíle?**

V opatření OP ŽP u některých MAS došlo k tomu, že musela uvést vazbu na 2 SC: 1. tematicky správný a 2. takový, který je zaveden do MS2014+. Pro účely evaluace, prosíme, použijte tematicky správný specifický cíl.

- 12. Tabulka 9 se vyplňuje tedy povinně za všechna opatření Programových rámců, bez ohledu na to, zda již byla vyhlášena výzva? Platí stav projektů PP36 u studií proveditelnosti, protože my máme první vyhlášené výzvy v OPZ z března 2018 a všechny projekty teprve připravují právní akty (IROP jsme vyhlášovali ještě později), takže by se nás týkalo jen PRV.**

Shrnuji – tabulku 9 (intervenční logika) je třeba zpracovat za všechny Programové rámce bez ohledu na stav realizace. Jde o celkový přehled o tom, jak je strategie nastavena, který umožní zhodnocení toho, zda je toto nastavení správné i do budoucna (tj. zda daná opatření řeší existující problémy v území, zda nejsou jiné problémy, které by šlo řešit novými opatřeními...).

- 13. Můžeme zorganizovat focus groups už v roce 2018, protože nám v tu dobu už v podstatě nepoběží žádné výzvy, které by evaluaci výrazně ovlivňovaly?**

Ne. Setkání focus group se musí uskutečnit v roce 2019. Zadání mid-term evaluace i MPIN stanovují, že mid-term evaluaci MAS provádí na základě údajů platných k 31. 12. 2018. Z metodického hlediska je potřeba, aby byly všechny evaluace realizované k jednotnému rozhodnému datu (např. z důvodu další práce se získanými informacemi, syntézy poznatků ad.). V roce 2018 mohou MAS v rámci evaluace realizovat jiné činnosti – např. přípravné práce pro jednání focus group, ale též sebehodnocení v oblasti A., příp. i rozhovory pro zpracování

případových studií. Na jednání focus group pak mohou být již získané a připravené informace využity jako podklad pro další diskusi účastníků focus group.

14. Musíme realizovat fokusní skupinu (focus group)?

Ano. MAS mají povinnost v rámci evaluace realizovat focus group a jejím prostřednictvím získat informace a zodpovídat (pod)otázky dle Zadání, resp. dle šablony evaluační zprávy. Tato metoda sběru informací byla zvolena, protože většina MAS má s realizací nějaké formy skupinové diskuse bohaté zkušenosti (např. z přípravy strategií CLLD).

15. Je možné považovat zaslané podklady k evaluaci (Zadání + přílohy) za finální nebo se předpokládá vydání revize těchto dokumentů? Některé části evaluace bychom rádi začali připravovat již nyní.

Ano. Podklady (tj. Zadání a jeho přílohy) jsou na stránce

<http://www.mmr.cz/cs/Microsites/Uzemni-dimenze/Evaluate-IN> nebo

<https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/2014-2020/Metodicke-pokyny/Metodika-rizeni-programu/Metodika-vyuziti-integrovanых-nastroju>

zveřejněny ve finální verzi. MMR–ORP neplánuje připravené podklady měnit. Ze zkušeností víme, že změna pravidel „v průběhu hry“ způsobuje problémy. Dokumentace byla vydána sice s předstihem (k 30. 6. 2018), avšak byla zpracována jako konečná. Včasné vydání má MAS umožnit dostatečný prostor na přípravu na evaluaci.

Pokud by došlo k úpravě dokumentace, pak jedině ve smyslu zpřesnění výkladu tam, kde by se v průběhu času ukázalo, že některá z formulací je nepřesná a/nebo zavádějící. Začátkem ledna 2019 na základě diskuse s experty NS MAS na mid-term evaluaci realizace SCLLD MMR–ORP přistoupilo k aktualizaci Zadání mid-term evaluace realizace strategií CLLD a Přílohy Zadání č. 1 – Šablony Evaluační zprávy. Změny obou materiálů mají spíše upřesňující charakter a nemají mít vliv na již zahájené evaluace. Změny jsou shrnuty v úvodních částech obou materiálů. MAS, které již začaly používat na vypracování evaluační zprávy původní verzi Šablony Evaluační zprávy, nemusí šablonu měnit, protože ke změnám došlo pouze v popisných částech šablony.

16. Je skutečně jisté, že volitelné (dobrovolné, nepovinné) evaluační podotázky se nezmění v průběhu času na povinné?

Ano. Viz otázku výše – žádné změny tohoto typu nejsou zamýšleny. Původně byly všechny evaluační (pod)otázky povinné. Nicméně z diskusí se zástupci MAS při tvorbě Zadání vyplynulo, že odpovědi na některé (pod)otázky nejsou aktuálně využitelné pro všechny MAS. Tyto otázky jsou proto volitelné a MMR–ORP na této skutečnosti nebude nic měnit.

17. Do jaké míry je možné, aby evaluaci dle metodiky dělali zaměstnanci MAS, když sice mají přehled, ale nemají odstup a hodnotí sami sebe. Není náhodou principiální požadavek externího hodnocení kontrolními orgány MAS, které jsou k tomu určeny? A nejlépe za podpory kanceláře, ale také s externí podporou a vedením? Aby nemuseli hodnocení zaměstnanci být oporou hodnotícím lidem z monitorovacího nebo kontrolního orgánu MAS?

Kdo bude zpracovatelem evaluace, je rozhodnutí, které je Zadáním svěřeno do kompetence každé MAS. Místních akčních skupin je v České republice 178 a každá z nich je jedinečná, a to i z pohledu personálního složení jak kanceláře, tak jednotlivých orgánů MAS, vč. jejich odborných kapacit, z pohledu pokroku realizace strategie, z pohledu nastavení interních postupů atd. Z tohoto důvodu je rozhodnutí o zpracovateli evaluace ponecháno na každé MAS. Každá MAS tak může zvolit "model" nejlépe odpovídající jejím možnostem a podmínkám.

Pokud má MAS takový Kontrolní orgán, který je schopen evaluaci na požadované úrovni provést, pak ji samozřejmě provést může.

Sebehodnocení má svá úskalí, nicméně věříme, že připravené podklady (Zadání a přílohy) a profesionální přístup MAS napomohou eliminaci zcela neobjektivních sebeevaluací. Je především v zájmu samotných MAS, aby byly výstupy evaluací co neobjektivnější, a MAS mohly díky nim zkvalitnit své aktivity, vhodně aktualizovat SCLLD na základě potřeb území nebo získat spolehlivé informace o výsledcích implementace strategií.

18. Vychází ze Zadání mid-term evaluace nutnost zapojit do evaluace externisty?

Ne. Zadáním není stanovena povinnost zapojit do zpracování evaluace externisty. Jak je uvedeno v odpovědi na předchozí dotaz – rozhodnutí o tom, kdo bude evaluaci zpracovávat, je na rozhodnutí MAS.

19. V případě evaluace externí firmou, se v Zadání uvádí, že se jedná o uznatelný náklad. Prosím o specifikaci, pod kterou položkou může MAS tento výdaj nárokovat. Ve Specifických pravidlech není zmínka o proplacení prací na evaluaci, pouze se zmiňuje příprava a tvorba strategie (studie).

V souladu se Specifickými pravidly pro žadatele a příjemce SC 4.2 IROP, kap. 2.2 Podporované aktivity, spadá „evaluace a monitorování strategie CLLD“ mezi přípravné a podpůrné činnosti. Je možné s touto činností vykazovat způsobilé výdaje, a to jak formou např. osobních nákladů (v případě sebeevaluace, kdy je daná činnost uvedena v náplni práce zaměstnance MAS), tak např. formou nákupu služeb (v případě externího zpracování evaluace). Pro související náklady Specifická pravidla pro žadatele a příjemce nestanovují žádné závazné ani doporučené limity, pouze v případě, kdy je evaluace zpracována zaměstnanci MAS, platí limity na hrubou měsíční či hodinovou mzdu dle typu pracovně-právního vztahu.

Upozorňujeme, že v případě zpracování evaluace "na klíč", kdy se jedná o kompletní dodání dané služby a dodavatel zajišťuje za smluvní cenu vše, co s tímto souvisí (včetně např. občerstvení, pronájem prostor, odměn apod.), není možné vykázat samostatně tyto výdaje ze strany MAS.

20. Co se bude v rámci evaluace kontrolovat? Bylo by možné zveřejnit kontrolní listy?

MMR–ORP nebude provádět kontrolu evaluace, bude kontrolovat předložené evaluační zprávy. V každé evaluační zprávě bude předmětem kontroly zejména to, zda MAS zodpověděla všechny stanovené evaluační (pod)otázky. Až v případě pochybností o dodržení zadaného postupu hodnocení si MMR–ORP vyžádá záznamy z prováděných evaluačních činností (záznamy z rozhovorů, focus group apod.).

Kontrolní listy MMR–ORP zveřejňovat nebude. Je třeba zabránit tomu, aby se MAS (ať již vědomě či nevědomě) při zpracování evaluací a jejich výstupů zaměřovaly především na kontrolované skutečnosti.

21. Intervenční logika, tabulky, případové studie, příp. zápisy z rozhovorů s příjemci, které mají MAS zpracovat v rámci evaluace, budou jako příloha evaluační zprávy?

Částečně. V Příloze č. 1, Šablona evaluační zprávy, je uvedeno, jaké dokumenty a záznamy MAS potřebuje k zodpovězení dané (pod)otázky. Některé typy záznamů (např. Intervenční logika) budou přímo součástí evaluační zprávy (tabulka je v šabloně označena modře, tj. je určena k doplnění údajů). U ostatních záznamů je vždy uvedeno (příp. barevně označeno), zda mají

být k evaluační zprávě přiloženy. Zápisy z rozhovorů není nutné dokládat (viz např. str. 45 Šablony EZ). Tyto záznamy MAS musí v rámci evaluace zpracovat a následně uchovat, MMR–ORP si je může v rámci kontroly/schvalování evaluační zprávy vyžádat.

22. Platí, že Zpracované případové studie se k evaluační zprávě nedokládají?

Ano, platí, vypracované případové studie MAS k Evaluační zprávě přikládat nemusí. Jejich zpracování je (při příslušném počtu vhodných projektů k hodnocení) ale povinné a MMR–ORP si je může v rámci kontroly (příp. pro jiné účely, jako např. evaluace/prezentace integrovaného nástroje CLLD) od MAS vyžádat.

23. Je zápis z jednání focus group povinnou přílohou evaluační zprávy?

Ne. Zápis z jednání focus group není povinnou přílohou evaluační zprávy. MAS vytváří tento záznam proto, aby měla podklad pro následné zodpovězení evaluačních (pod)otázek. Nicméně, jak již bylo zmíněno, MMR–ORP si může tento záznam vyžádat při kontrole/schvalování evaluační zprávy.

24. Má MAS povinnost pořídit zvukový záznam z jednání focus group?

Ne. Zvukový záznam je zmíněn z titulu metodiky focus group. Povinný pro MAS však není, jak je uvedeno i v Šabloně evaluační zprávy (v Šabloně se uvádí „*má-li MAS potřebné prostředky*“). Je na rozhodnutí MAS, zda pořídí písemný, obrazový, či zvukový záznam podle toho, co MAS nejlépe vyhovuje a jaké má dostupné prostředky.

25. Co se myslí syntézou poznatků (strana 21 přílohy 1)?

Syntézou poznatků se rozumí, že MAS pro zodpovězení evaluačních (pod)otázek využije veškeré informace a data, poznatky, které při realizaci evaluace získala. Využije tak veškeré dostupné znalosti a informace, které jí umožní formulovat komplexní závěry z dílčích poznatků.

26. Individuální rozhovor a případová studie: je myšleno jako jedna nebo dvě rozdílné věci (polostrukurované hloubkové individuální rozhovory a zpracování případové studie), tj. je nutno zpracovat rozhovory zvlášť (rozhovor je základem pro případovou studii) a pak případové studie nebo zpracovat případové studie pomocí rozhovorů?

Polostrukurované hloubkové rozhovory jsou metodou, která bude využita v rámci zpracování případových studií (1 případ = 1 projekt), tzn., za účelem zpracování případových studií realizuje MAS rozhovory s příjemci vybraných projektů. Bez rozhovoru s příjemcem nelze případovou studii zpracovat.

Takže jsou tím myšleny dvě rozdílné věci, jedna (rozhovor) je však součástí druhé (případová studie).

27. V případě, že v některém z programových rámců MAS zatím nemá žádnou žádost (ať již výzvu vyhlásila či nikoliv), musí v tomto programovém rámci zpracovat případovou studii?

Ne. MAS zpracují případovou studii pouze u těch programových rámců, kde již mají žádosti, které lze hodnotit. Smyslem mid-term evaluace je hodnotit nastalé skutečnosti. Nebudou hodnoceny projekty a/nebo aktivity, které nebyly realizovány.

28. U případové studie se také operuje s termínem stav projektů PP36 a vyšším ke dni 31. 12. 2018, jak je to pro PRV?

Ano. Pro případové studie je stav projektu důležitý, u projektů v PRV by se mělo jednat o projekty s podepsanou dohodou. Důležité je však také to, aby v projektu bylo co hodnotit –

tj., již proběhla nějaká aktivita/akce, něco se koupilo. Víme, že stav projektu v MS2014+ někdy "pokulhává" za skutečným pokrokem realizace. A stejně tak naopak – k 31. 12. 2018 mohl být stav projektu na příměstský tábor PP36, ale MAS ví, že ke změně stavu došlo pár dní před tím a že první tábor proběhne až v červnu. Doporučujeme jednoznačně pracovat s tím, "Zda je v projektu již co hodnotit".

29. Je opravdu nezbytně nutné dělat mid-term evaluaci takto složitě? Pokud se domnívám správně, tak Místním akčním skupinám Evropská unie nikde nepřikazuje psát takovéto elaboráty.

Zveřejněné pokyny k mid-term evaluaci nezakládají nutnost složitěho zpracování mid-term evaluace, ba spíše naopak. Složitost evaluace je vždy dána především rozsahem původních šetření a jejich odbornou, časovou, materiální atd., náročností. Z tohoto pohledu je zpracování mid-term evaluace na základě připraveného Zadání a příloh naprosto minimalistické (je stanoveno minimum jednoduchých metod a malý rozsah šetření). Zadání nezavádí např. ani povinnost zpracování dotazníkového šetření, které by bylo jednoznačně náročnější než je realizace několika rozhovorů a jednání focus group.

Rozsah pokynů (Zadání a příloh) je nemalý. To je však z toho důvodu, že dokumentace obsahuje velmi podrobné návody pro zpracování mid-term evaluace, abychom minimalizovali dodatečnou potřebu ze strany MAS po dalších informacích, jak evaluaci zpracovat.

Evropská komise ukládá MAS vykonávat evaluační činnosti v tzv. Obecném nařízení. Evropská komise také vydala příručku obsahující řadu doporučení k hodnocení strategií CLLD. Tato příručka byla při zpracování Zadání zohledněna. Požadavky kladené Zadáním na mid-term evaluaci realizace strategií CLLD jsou oproti příručce Evropské komise podstatně nižší. Zároveň jsou Zadání a příslušné přílohy mnohem návodnější.

30. Každého půl roku vyplňují MAS Zprávu o plnění ISg, kde vše podrobně popisují. Pokud MMR-ORP potřebuje závěry MAS, nemůže je "vyzobat" z těchto zpráv?

Ne. Zprávy o plnění ISg, respektive informace v nich uvedené, jsou sice jedním ze zdrojů zpracování mid-term evaluace, nicméně evaluace není totéž, co "vyzobání" informací z monitorovacích zpráv. Evaluace je hodnocení, monitoring *de facto* pouhé zaznamenávání, sledování.

Závěry evaluací mají sloužit především MAS, nevznikají z potřeby MMR–ORP.

31. Nemá evaluace tohoto rozsahu význam spíše až při ukončení realizací strategií v návaznosti na tvorbu nových strategií?

Ne. Mid-term evaluace je jedním z typů evaluací (ex ante, ad hoc, ongoing, ex post). Z hlediska intervenční logiky je zcela běžné a žádoucí provádět evaluaci v průběhu realizace příslušných intervenčních procesů, aby mohla včas odhalit nedostatky a umožnit tak nápravu hodnocených činností, procesů, úpravu strategií apod. Stejně tak poskytne včas cenné informace, které již mohou vstoupit do přípravy nových strategických dokumentů, jejichž příprava musí nutně předcházet ukončení a tedy i závěrečnému (ex post) hodnocení současné strategie.

32. Jaké záležitosti jsou s procesy evaluace CLLD v kolizi a jaké termíny je třeba si pohlídat? Lze zpracovat nějaký doporučený harmonogram činností MAS v následujícím období, v souvislosti s evaluací, abychom mohli pracovat co nejefektivněji?

Všechny důležité termíny související s mid-term evaluací jsou uvedené v Zadání. Jedinou činností, která je jasně navázána na výstup mid-term evaluace, tedy schválenou evaluační zprávu, je podání ŽoZ k programovému rámci PRV.

Termín registrace na RO SZIF je do 31. 8. 2019 (kdy se předpokládá další pravidelná odstávka), každopádně další data nelze obecně specifikovat, protože každá MAS má jinak nastavenou administraci projektů (např. někdo má veřejnou obhajobu, kontroly na místě apod.) a jinak nastaveny termíny/lhůty administrace projektů na MAS.

Schválená evaluační zpráva je také podmínkou pro případné ŽoZ území MAS.

33. Jak budou výstupy z evaluace CLLD využívány řídicími orgány?

Výstupy z mid-term evaluace realizace strategie CLLD jsou primárně určeny MAS, nikoliv řídicím orgánům. I když řídicí orgány i MMR–ORP je pravděpodobně využijí jako jeden ze vstupů do vlastních evaluací, zdroj informací do reportovacích zpráv, příp. jako zdroj pro publicitu CLLD.

34. Do jaké míry budou moci být výstupy z evaluace využívány při střednědobé změně SCLLD?

Evaluační zprávu, respektive příslušné poznatky, může MAS použít jako odůvodnění při podání žádosti o změnu strategie CLLD. To platí např. v případě změny v podobě zavádění čl. 20 PRV. Po schválení evaluační zprávy ze strany MMR–ORP je možné podat ŽoZ na zavedení čl. 20 PRV do SCLLD (pokud evaluace ukázala, že příslušná změna strategie je potřebná).

35. Je možné stanovit souhrn základních bodů, na co se při evaluaci zaměřit nejvíce?

Souhrnná informace zpracována nebude. Na co se při evaluaci zaměřit, je jasně a souhrnně stanoveno v Zadání. Každá MAS se přirozeně více zaměří na ty oblasti, otázky či podotázky, kde příslušná zjištění budou mít pro danou MAS nejvyšší užitek, význam. Na evaluaci je vhodné se dívat jako na příležitost včas zachytit a napravit případné nedostatky a/nebo rozvinout dobrou praxi. Nikoliv jako na povinnost splnit základní požadavky Zadání, resp. vytvořit "dokument pro dokument".

MAS mohou evaluační činnosti realizovat i nad rámec Zadání (např. v souladu s podmínkami, které si stanovily v Implementační části strategie).

36. Jaký je souhrn základních myšlenek, z jakých pravidla pro evaluaci vzešla?

Základní pravidla, tedy Zadání pro zpracování mid-term evaluace, se opírají o obecné principy evaluací. Cílem je zjistit, co mohou MAS zlepšit, aby byly plněny stanovené cíle strategie ruku v ruce s rozvojem řešeného území.

Pro stanovení konkrétních pravidel bylo důležité najít rovnováhu mezi kvalitou výstupů evaluací a kapacitami MAS. Šlo o to nastavit pravidla tak, aby výstupy přinesly co největší užitek, především z pohledu MAS, ale sekundárně také z pohledu MMR–ORP, a zároveň co nejméně zatížily MAS. Takže při tvorbě pokynů se v podstatě vycházelo i z principů hospodárnosti, účelnosti a efektivity.

37. Kdo schvaluje evaluační zprávu na MAS?

MAS by měla mít v Implementační části SCLLD uvedeno, jaký orgán je zodpovědný za monitoring a evaluaci SCLLD, a tento tedy schvaluje evaluační zprávu před jejím předložením na MMR–ORP.

38. V dokumentu Zadání je na str. 4 uvedeno: „Zadání stanovuje minimální požadavky na zpracování mid-term evaluací realizace SCLLD na úrovni MAS. Součástí (přílohou č. 1) Zadání je závazná šablona pro vypracování Evaluační zprávy. MAS jsou povinny provést mid-term evaluaci realizace své SCLLD v rozsahu a způsobem stanoveným tímto Zadáním. Případné odchýlení provedení evaluace od Zadání musí být (pokud se nejedná o změnu ve smyslu rozšíření příslušných šetření oproti rozsahu stanoveném Zadáním...“ V případě Interních postupů pro IROP znamená slovní spojení „minimální požadavky“ rovněž maximální. Jakékoliv rozšíření pro větší přehlednost či komfort uživatelů bylo vráceno k opravě s pokynem „vymazat, toto minimální požadavky neukládají“. Máme počítat s obdobnou praxí a raději se striktně držet uvedeného minima a vzoru, abychom se vyhnuli zbytečným výtkám a šetřili tak svůj čas?

Ne. Zadání stanovuje minimální požadavky. Nicméně, některé MAS mají ve svých SCLLD navrženy další evaluační otázky či oblasti, kterým měly v plánu se v evaluaci věnovat. Zadání je takto formulováno z toho důvodu, že nechceme bránit MAS hodnotit případné další skutečnosti a procesy, případně rozšiřovat rozsah evaluace dle potřeb/závazků MAS. MAS tedy mohou na základě vlastního rozhodnutí realizovat evaluační činnosti nad rámec Zadání. MMR–ORP nebude požadovat odstranění poznatků a informací uvedených v evaluační zprávě nad rámec Zadání (šablony evaluační zprávy).

39. Jsme rádi, že je stanoveno toto: „Realizace výsledných manažerských doporučení není pro MAS závazná (MMR–ORP ji nebude žádným způsobem vymáhat), v zájmu optimalizace implementace SCLLD a maximalizace pozitivních dopadů SCLLD na území MAS se však důrazně doporučuje.“ Je však tento postup skutečně hospodárný, není-li praktický dopad celé evaluace zaručen?

MMR–ORP nemá žádné nástroje k tomu, aby mohl nutit MAS k implementaci doporučení (opatření), která si MAS sama pro sebe navrhne. Pakliže ale MAS rezignuje na implementaci vhodných opatření pro zlepšení, pak sama plýtvá zdroji, které do evaluace vložila. Zde je opět nutné základní pochopení významu evaluace – evaluaci dělá MAS pro sebe (a své území), ne pro MMR–ORP ani ŘO.

Je v kompetenci nejvyššího orgánu MAS, aby rozhodl o realizaci potřebných opatření/doporučení. Kontrolní orgán MAS pak může provádět kontrolu implementace opatření.

40. Předpokládáme, že celá řada MAS by nakonec ráda opatření realizovala. S realizací doporučení souvisí další administrativní a personální náklady. Počítá se s tím, že by MAS, které by dobrovolně manažerská doporučení realizovaly, mohly být nějakým způsobem finančně (dotačně) podpořeny?

Mělo by být standardem, že MAS řádně a podle nejlepšího vědomí a svědomí dělají svou práci v oblasti implementace CLLD, přičemž implementace doporučení je prostředkem k dosažení tohoto stavu. To, že se MAS snaží dělat věci co nejlépe, se bere jako samozřejmost, kterou se neplánuje finančně podporovat.

- 41. Jsou stanoveny termíny pro předložení evaluačních zpráv a rovněž termíny k jejich schválení či přepracování. Ze zkušeností je zřejmé, že termíny ze strany ŘO jsou překračovány v řádu ne dní či týdnů, ale měsíců. Je vhodné opět stanovit termíny, u nichž je vysoká pravděpodobnost, že nebudou naplňovány, a vytvářet tak zbytečně atmosféru napětí, zklamání a nenaplněných očekávání? Nebylo by lepší uvést termíny delší, ale přitom reálnější?**

Kontrola evaluační zprávy ze strany MMR–ORP by vzhledem k jejímu zaměření neměla být výrazně časově náročná. 10 pracovních dní je dostatečná lhůta. Pokud ovšem větší počet MAS odloží vypracování a odeslání evaluačních zpráv na poslední chvíli, MMR–ORP lhůtu 10 pracovních dní negarantuje. Také se dá předpokládat, že z důvodu vazby ŽoZ v programovém rámci PRV na mid-term evaluaci, nebudou MAS zpracování a předložení evaluační zprávy ponechávat na závěr stanoveného období (tj. 30. 6. 2019). Očekávat se dá spíše průběžné předkládání evaluačních zpráv ze strany MAS. Aby měly MAS dostatek času se na evaluaci připravit a realizovat ji, bylo Zadání a přílohy vydáno s dostatečným předstihem. Evaluační zprávu lze MMR–ORP předložit od 16. 1. 2019 do 30. 6. 2019.

- 42. Jedna z tabulek v šabloně evaluační zprávy je pouze metodického charakteru, tj. po zpracování evaluační zprávy bude smazána. Mají být následující tabulky přečíslovány?**

Ano. Zprávu MAS upraví do vhodné formální podoby.

Dotazy k síti metodických pracovníků

43. Jak rozsáhlá tato síť bude?

Pravděpodobně cca 16 expertů.

Poznámka: tato odpověď byla formulována před ustanovením sítě mentorů. K 15. 4. 2019 síť čítá 17 expertů.

Doplnění: Výčet a kontakty metodických pracovníků mid-term evaluace naleznete na:

<http://nsmascr.cz/workshopy-evaluace-sclld/>

44. Budou možné i osobní konzultace?

Osobní konzultace by měly být do určité míry dostupné. Je však otázkou, nakolik bude vzhledem k charakteru problematiky poskytování této formy podpory potřebné.

Poznámka: tato odpověď byla formulována před ustanovením sítě mentorů.

Doplnění: Ve všech krajích uspořádali mentoři v lednu a únoru semináře pro zástupce MAS. Osobní konzultace jsou v omezeném rozsahu možné – kontakty na pracovníky jsou uvedeny pod odkazem výše.

45. Jak bude zaručena jednotnost odpovědí?

Experti absolvují vstupní koordinační den za účasti MMR–ORP, kde budou sladěny pohledy expertů na jednotlivé problémy. Experti mohou případné nejasnosti dále konzultovat s MMR–ORP. Odpovědi na často kladené otázky budou rovněž součástí tohoto materiálu, který bude v případě potřeby aktualizován.

Doplnění: Odpovědi na otázky, které MMR-ORP obdrželo od mentorů, jsou průběžně doplňovány do tohoto materiálu.

46. Co si máme představit pod „základní metodickou podporou“? Budou stanoveny alespoň nějaké rámce, aby bylo možné odhadnout, kdy dotazem na metodického pracovníka budeme jen ztrácet čas?

Základní metodická podpora by měla sloužit k tomu, aby MAS měly kde získat dodatečné potřebné informace k provádění evaluace. Metodičtí experti by měli být schopni zodpovědět různorodé dotazy jak k metodám, tak např. k počtům šetření, jak vybrat respondenty pro dotazování, jak sestavit focus group, jak zpracovat výstupy, jak porozumět jednotlivým (pod)otázkám atd.

Expertům budou také k dispozici metodici MMR–ORP, na které se mohou kdykoliv v případě nejasností obrátit. Předpokládáme, že obrácení se na experta, nebude ve většině případů pro MAS ztráta času.

Dotazy k oblastem a (pod)otázkám

47. Jakým způsobem doporučujete zjistit odpovědi na evaluační otázku zaměřenou na opatření, která nejsou řešena prostřednictvím programových rámců (samostatnou FG, dotazníkem, ...)?

Zřejmě máte na mysli otázku C.7.2. Otázky týkající se opatření strategie mimo programové rámce jsou nepovinné, a to i z toho důvodu, že z diskuse s MAS vyplynulo, že většina MAS naplňování těchto opatření žádným způsobem nemonitoruje, takže hodnocení plnění těchto opatření je problematické. V podstatě lze použít buď sekundární statistická data (tj. již existující data, která nejsou výsledkem Vašeho šetření v území), která by mohla vyjadřovat změnu stavu daného problému/potřeby, který(á) má být prostřednictvím opatření vyřešen/naplněn, konkrétně porovnat výchozí a aktuální hodnoty vhodných ukazatelů (indikátorů) a zjistit, zda došlo v dané oblasti k nějakému pozitivnímu vývoji, nebo spíš naopak. Samozřejmě, zjištěná změna pravděpodobně nebude výsledkem realizace Vaší strategie, pokud se na realizaci daného opatření MAS nějak aktivně nepodílí (a pokud i ano, zřejmě měly na změnu vliv i jiné faktory). Pokud nejsou dostupná vhodná data, doporučujeme zhodnotit naplňování prostřednictvím skupinových rozhovorů (Focus Groups), případně individuálních (skupinovým rozhovorem však obsáhnete více názorů a dochází i k jejich vzájemné interakci a následné korekci) s experty na území.

48. Z jakého důvodu je evaluační otázka v oblasti C č. 8 zaměřena pouze na Program rozvoje venkova?

Na doplnění této otázky trvalo MZe z důvodu vyhodnocení programu. Je to jediná otázka, která byla zařazena na popud zvenčí. V podstatě se jedná o otázku, která by měla být z podstatné části zodpovězena již prostřednictvím předchozích evaluačních otázek, resp. šetření realizovaných pro zodpovězení předchozích evaluačních otázek.

49. Během hodnocení v Oblasti A – interních procesů a postupů implementace SCLLD, MAS zjišťují pozitiva/negativa/ ohrožení/ rizika, které „nezapadají“ do kolonek sebeevaluační tabulky. Kam by MAS mohla tyto skutečnosti popsat?

Zadání a Šablona pro evaluační zprávu stanovují minimální rozsah a požadavky na evaluaci. Proto je možné rozšířit tabulky v Oblasti A. např. o nové činnosti, které MAS hodnotí, nebo příslušná zjištění vypsát pod sebeevaluační tabulky (s tím, že je samozřejmě možné doplnit i nový nadpis, např. "Další relevantní zjištění a závěry" apod.).

Případně je vhodné zvážit, zda nejde o rizika vhodná do Analýzy rizik, jež je předmětem otázky B.1.

50. Prosím o vysvětlení významu otázky B.2.2 – nejlépe na konkrétním příkladu.

U podotázky B.2.2 je klíčové zjistit, zda nejsou nějaká reálná rizika či problémy, které by mohly negativně ovlivnit realizaci strategie (tj. které negativně ovlivňují schopnost/ochotu žadatelů předkládat projekty, a tedy čerpat prostředky prostřednictvím SCLLD). A pokud taková rizika existují, je třeba se zamyslet, jak je může MAS ovlivnit (např. poskytnout školení žadatelům).

51. Co je myšleno pojmem "místní akce" v otázce č. 8 v oblasti C?

Otázka směřuje na výsledky intervencí PRV, proto by se mělo jednat o místní akce (trhy, prezentace...), které nějakým způsobem souvisí s realizací projektů PRV.

52. Jaký je rozdíl mezi EO B3 a B4?

Otázka B.3 se zaměřuje na porovnání finančních prostředků dané SCLLD a odhadovaných finančních potřeb na řešení identifikovaných problémů (např. v území by bylo potřeba opravit

chodníky za 50 mil. Kč, ale alokace SCLLD je 5 mil. Kč. Je tedy zřejmé, že takové prostředky nejsou zcela dostatečné pro vyřešení celého problému). V B.4 pak jde o to si uvědomit, zda jsou v MAS potenciální nositelé projektů, tj. že jsou žadatelé, kteří jsou schopni předložit žádosti a čerpat příslušné prostředky. (Příklad – celkově je v MAS potřeba opravit chodníky za 50 mil. Kč, ale MAS zjistí, že obce nejsou za daných podmínek SCLLD ochotny žádat, tj. není, kdo by reálně problém řešil a čerpal prostředky). Otázky na sebe tedy úzce navazují – v B.3 si MAS zhodnotí, jaké problémy má a v B.4 si ověří, že má žadatele, kteří jsou za daných podmínek schopni problém řešit.

53. Oblast A - Vyhlášení výzev a příjem žádostí - co se myslí kolonkou ŠKOLENÍ (školení k systému MS2014+ nebo školení jako semináře k výzvám ze strany ŘO?)

Účast na školeních poskytovaných ze strany ŘO k výzvám, opatřením, hodnocením apod. (zda se MAS zúčastnila, jaké to mělo přínosy, případně se neúčastnila – chyběly jí nějaké informace apod.).

54. Otázka C.1 - Tabulka "Pokrok v implementaci (realizaci) SCLLD – přehled výzev dle stavu" neobsahuje úplný výčet – něco se může překrývat (některé výzvy mají právní akt, ale někteří příjemci už zároveň podali ŽoP), naopak některé tam nebudou vůbec (mezifáze mezi ZoZ a vydáním právního aktu) a budou celkově vycházet jiná čísla, než v tabulce celkového přehledu výzev, která je pod touto tabulkou, je to v pořádku?

V Zadání, respektive v šabloně evaluační zprávy, toto není přesně specifikováno. Nicméně bylo by vhodné, aby se daná výzva počítala vždy jen v jediné kategorii odpovídající aktuálnímu nejvyššímu stavu (tj. pokud bude nějaká výzva v mezifázi, respektive "vákuu" mezi stavy, započítá se do nižší fáze – je-li tedy mezi administrativní kontrolou a vydáním právního aktu, započítá se mezi výzvy, u kterých probíhá administrativní kontrola).

55. Otázka C.1 - Tabulka "Pokrok v implementaci (realizaci) SCLLD – přehled výzev dle stavu": uvádí se do tabulky také výzvy, ve kterých MAS nepřijala žádnou žádost o dotaci?

Ano. Otázka by měla podchytit informace o všech výzvách MAS. Konec konců, má-li MAS výzvy, ve kterých nepřijala žádnou žádost o dotaci, měla by v rámci evaluace vyhodnotit, proč se tak stalo a zvážit, jak tuto situaci dále řešit.

56. Jak se budou v C.2 vykazovat výsledkové indikátory, které nejsou součástí Žádostí o podporu žadatelů (IROP)?

MAS použije hodnoty indikátorů k 31. 12. 2018 ze Zprávy o plnění ISg podávané v lednu 2019. V této zprávě budou hodnoty výsledkových indikátorů sledovaných ŘO uvedeny. Nicméně jde o hodnoty indikátorů, které jsou pro evaluaci realizace SCLLD méně zásadní, neboť se jedná o ukazatele, jejichž stav je realizací SCLLD ovlivněn zpravidla jen okrajově, příp. vůbec (často jde také o hodnoty sledované na úrovni ČR, nikoliv území MAS).

57. V C.2-finance: bude se skutečně vykazovat pouze jedna hodnota, tj. skutečné proplacené náklady (u PRV schválené?), nikoliv rozpad do jednotlivých zdrojů financování, tj. podíl Unie, Národní soukromé zdroje apod.?

Ano. V podotázce C.2.2 není s ohledem na její zaměření nutné sledovat rozpad financí. Je zde nutné věnovat pozornost vztahu mezi čerpáním alokace daného opatření a dosahováním hodnoty indikátorů.

58. Oblast A - sebeevaluační tabulka - poslední sloupec "Opatření" – nemělo by zde být spíše „návrh Opatření pro ŘO ze strany MAS“?

Ne. Jak již bylo uvedeno – výstupy a výsledky mid-term evaluací SCLLD jsou určeny MAS. Evaluace se zaměřuje na danou strategii, danou MAS, dané území MAS. Výstupem jsou doporučení pro MAS (co zlepšit? Jak?), ne pro ŘO či MMR–ORP.

Co zlepšit, změnit, upravit na úrovni ŘO či MMR–ORP mohou MAS vyjádřit tehdy, budou-li se jako respondenti účastnit příslušných evaluací realizovaných řídicími orgány, respektive MMR–ORP.

59. V šabloně evaluační zprávy je evaluační otázka C.7, která je nepovinná. Když ji MAS odstraní, může EO C.8 přejmenovat na C.7, aby to nevypadalo, že ve zprávě něco chybí, nebo je třeba dodržet číslování otázek?

Číslování otázek prosím neměňte. U nepovinných otázek, pokud je MAS v rámci evaluace nezodpovídá, buď uveďte, že nejsou předmětem hodnocení nebo je odstraňte bez provádění změny dalších otázek.

Ostatní otázky a odpovědi

60. V podkladech pro MAS nejsou vůbec loga (ani IROP) – máme/můžeme je doplnit?

Použijte, prosím, logo IROP, případně logo MAS v souladu s pravidly publicity v rámci IROP.

61. V šabloně k případovým studiím je uvedeno, že máme vyplnit č. výzvy. Tím se myslí pořadí výzvy MAS (např. 1., 5. 10.), nebo č. výzvy ze systému MS2014+?

Není striktně stanoveno. Je možné použít jak číslo ze systému, tak pořadí výzvy MAS. Pro přehlednost je vhodné použít obě čísla (část „čtenářů“ evaluační zprávy se bude orientovat spíše podle pořadí výzvy MAS, část spíše podle čísla ze systému).

62. Jaké datum má být uvedeno jako datum zpracování na úvodní straně?

Prosím uveďte datum schválení příslušným orgánem a všechny další relevantní termíny a data uveďte do tabulky Harmonogram zpracování v závěru Evaluační zprávy. Pokud vám bude evaluační zprávu vrácena k doplnění, prosíme, použijte v přepracované evaluační zprávě aktuální číslo verze a aktuální číslo zpracování revidované zprávy.

Seznam zkratk

CLLD	- Komunitně vedený místní rozvoj
ČR	- Česká republika
EZ	- evaluační zpráva
IROP	- Integrovaný regionální operační program
ISg	- integrovaná strategie
MAS	- místní akční skupina(y)
MMR–ORP	- Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor regionální politiky
PRV	- Program rozvoje venkova
RO SZIF	- regionální odbor, Státní zemědělský intervenční fond
ŘO	- Řídicí orgán
SCLLD	- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
ZoZ	- Závěrečné ověření způsobilosti
ŽoP	- Žádost o platbu
ŽoZ	- Žádost o změnu